

Brüssel, 7.11.2017
COM(2017) 646 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Kaks aastat pärast Pariisi – edusammud ELi kliimakoostuste täitmisel

(Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määruse (EL) nr 525/2013 (kasvuhoonegaaside heite seire- ja aruandlusmehhanismi ning kliimamuutusi käsitleva muu olulise siseriikliku ja liidu teabe esitamise kohta ning otsuse nr 280/2004/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta) artikli 21 kohane aruanne)

{SWD(2017) 357 final}

Sisukord

1.	Ülevaade.....	4
2.	Kliimamuutustega seotud rahastamine	10
3.	ELi heitkoguste vähendamine	14
4.	Kliimamuutustega kohanemine.....	19
5.	Osalemine rahvusvahelises kliimapoliitikas	20

Joonised

Joonis 1. Edusammud Euroopa 2020. ja 2030. aasta eesmärkide (ELi kasvuhoonegaaside koguheid) saavutamisel	4
Joonis 2. Reaalse SKP, kasvuhoonegaaside heite ja kasvuhoonegaaside heitemahukuse muutused ELis 1990–2016.....	5
Joonis 3. Heitkoguste muutused inimese kohta suurima majandusega riikides, 1990–2012.....	5
Joonis 4. LULUCFi sektori arvestuslikud heitkogused ja seotud heitkogusedtegevusalade kaupa, 2013–2015	6
Joonis 5. 2020. aasta heitkogustega kauplemise süsteemi väliste prognoositud heitkoguste ja sihttasemete vaheline suhteline erinevus (protsentides 2005. aasta heitest)	8
Joonis 6. Esialgsed arvestuslikud kumulatiivsed LULUCFi netoheidet ja netosidumised liikmesriikide kaupa (2013–2015)	9
Joonis 7. Aastaks eraldatud LHÜde kumulatiivne ülejääk protsendina 2005. aasta heitkogustest, 2013–2015.....	10
Joonis 8. Muutused heitkogustega kauplemise süsteemi raames teenitud tulu kasutamises, 2013–2016 (miljonit eurot)	11
Joonis 9. Enampakkumistel teenitud tulu riigisisene kasutamine, 2013–2016 (miljardit eurot)	11
Joonis 10. ELi 2030. aasta kliimapoliitika raamistiku kolm kavandatavat õiguslikku alust....	15

1. ÜLEVAADE

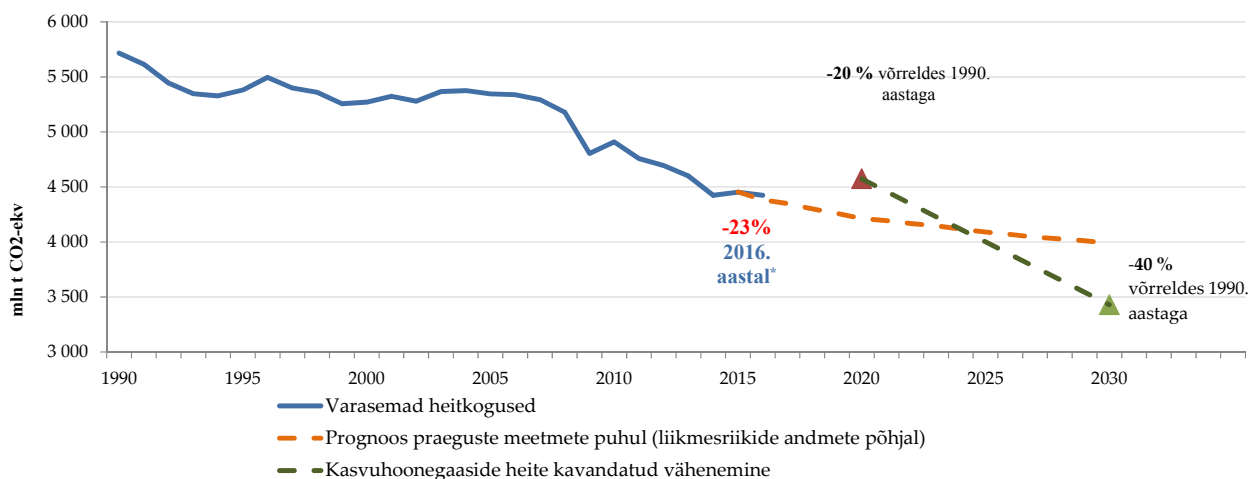
1.1. Liikumine eesmärgi poole vähendada 2030. aastaks heidet vähemalt 40 %

EL ja selle liikmesriigid on jätkuvalt täielikult pühendunud Pariisi kokkuleppe ja kliimameetmete rakendamisele, kuna mõlema järele on teaduslikult tõestatud vajadus ja neis nähakse majanduslikku võimalust. EL ja selle 28 liikmesriiki on andnud hoiule oma ratifitseerimiskirjad ja täidavad oma kohustust vähendada ajavahemikus 1990–2030 heitkoguseid vähemalt 40 %.

2016. aasta esialgsete andmete põhjal oli ELi kasvuhoonegaaside heide 2016. aastal 23 % allpool 1990. aasta taset, välja arvatud maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse sektoris (LULUCF) ja kaasa arvatud rahvusvahelises lennunduse sektoris (vt joonis 1).

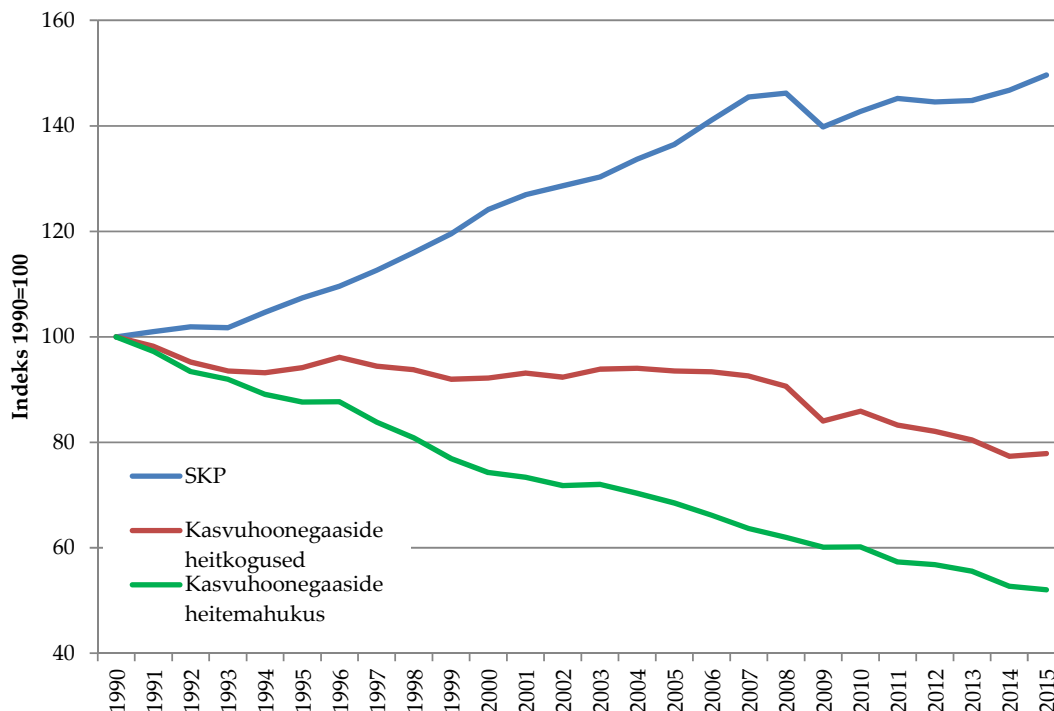
Liikmesriikide olemasolevatel meetmetel põhinevate viimaste prognooside kohaselt saavutatakse eesmärk vähendada 2020. aastaks heidet 20 %. Kui täiendavaid meetmeid ei rakendata, peaksid heitkogused olema 2030. aastaks 30 % väiksemad kui 1990. aastal. Seepärast peab EL praegu läbirääkimisi uute õigusaktide üle, et saavutada eesmärk vähendada ajavahemikus 1990–2030 heitkoguseid vähemalt 40 % (vt punkt 3).

Joonis 1. Edusammud Euroopa 2020. ja 2030. aasta eesmärkide (ELi kasvuhoonegaaside koguheid) saavutamisel

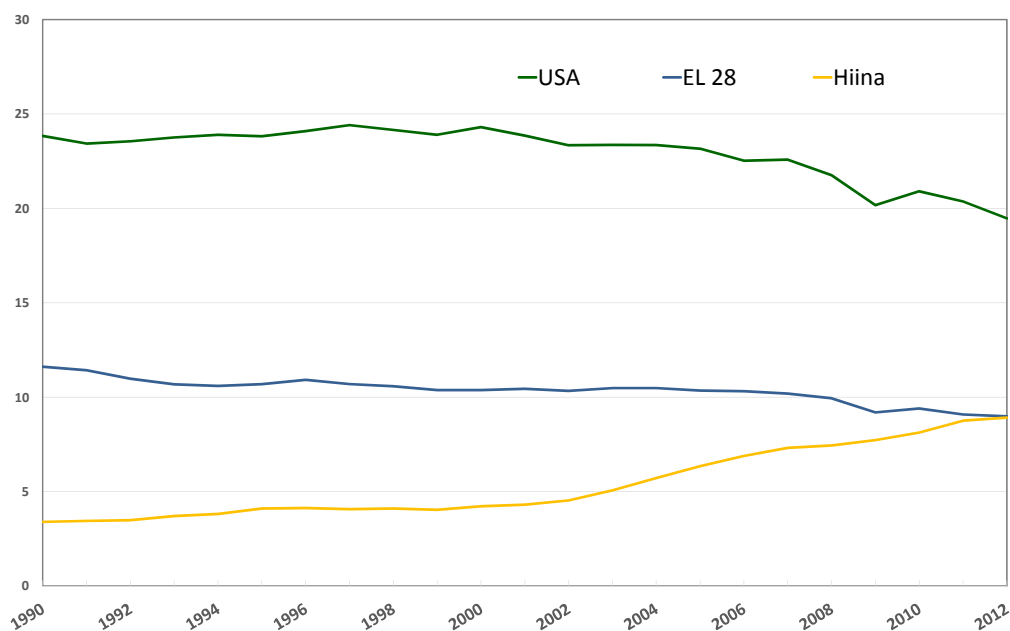
EL jätkab edukalt oma majanduskasvu lahtisidumist heitkogustest (vt joonis 2). Aastatel 1990–2016 suurenes ELi SKP 53 %, samas kui koguheid vähenes 23 %. ELi kasvuhoonegaaside heitemahukus ehk heitkoguse ja SKP suhtarv vähenes sellel perioodil poole võrra.

Joonis 2. Realse SKP, kasvuhoonegaaside heite ja kasvuhoonegaaside heitemahukuse muutused ELis 1990–2016

Kliimapoliitika järelhindamine näitab, et majanduse heitemahukuse vähenemine on põhiliselt tingitud innovatsioonist. Innovatsioon ei hõlma ainult vähese CO₂-heitega tehnoloogiate, nagu taastuvenergia kasutamist, vaid ka tootluse suurendamist, näiteks tõhusamate elektrijaamade ja autode kasutuselevõtu kaudu. Suhteline nihe majandussektorite vahel, nt siirdumine tööstuselt teenuste osutamisele, avaldas ELis marginaalset mõju.

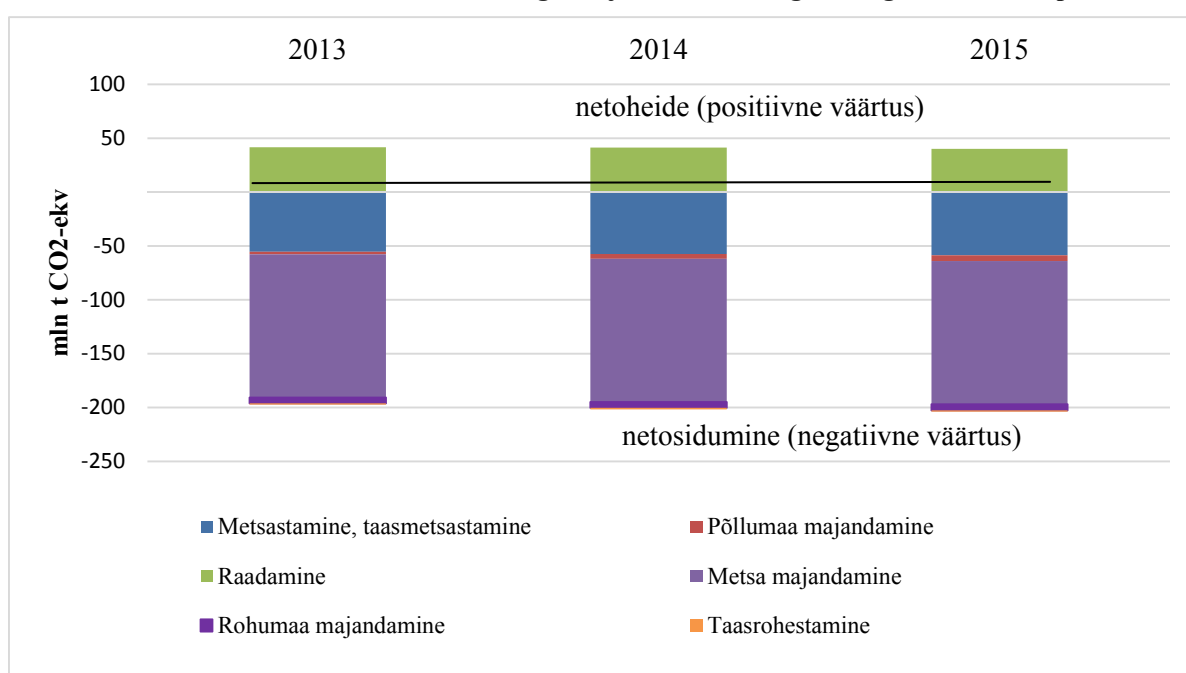
Joonis 3. Heitkoguste muutused inimese kohta suurima majandusega riikides, 1990–2012

ELi heitkoguste osa ülemaailmsetes kasvuhoonegaaside heitkogustes vähenes hinnanguliselt 17,3 %st 1990. aastal 9,9 %ni 2012. aastal. Ainuüksi ELi CO₂-heite osa vähenes 19,7 %st 1990. aastal 9,6 %ni 2015. aastal. Kolme peamise kasvuhoonegaasi (CO₂, CH₄ ja N₂O) heitkoguse võrdlus inimese kohta kolmes suurima majandusega riigis näitab, et ELi ja Hiina heitkogused inimese kohta olid märkimisväärselt väiksemad kui USA omad (vt joonis 3).

2015. aastal neelas ELi LULUCFi sektor CO₂ sidujana 305 miljonit tonni CO₂-ekvivalenti (sealhulgas põllu- ja rohumaa). Neeldajates seotud CO₂-heide, mis kajastab teatatud väärtuse ja lähteväärtuse vahelist erinevust, suurenes aastatel 2013–2015 115 miljonist tonnist CO₂-ekvivalentist 122 miljoni tonni CO₂-ekvivalentini. Suur osa sellest on seotud metsa majandamisega (vt joonis 4). Seega jätkab EL õigel kursil, jälgides, et LULUCFi sektor ei tekitaks negatiivset saldot, ja täidab suure tõenäosusega Kyoto protokolliga võetud kohustused.

Joonis 4. LULUCFi sektori arvestuslikud heitkogused ja seotud heitkogused tegevusalade kaupa, 2013–2015

1.2. Edusammud 2020. aasta eesmärkide saavutamisel

Liikmesriikide olemasolevatel meetmetel põhinevate viimaste prognooside kohaselt on heitkogused 2020. aastal 26 % väiksemad kui 1990. aastal. Seega ei ole EL kaldunud kõrvale oma eesmärgist vähendada 2020. aastaks oma heitkoguseid 20 % ja täita oma Kyoto protokolliga teise kohustusperioodi kohustusi.

Aastatel 2005–2016 vähenesid ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmatud paiksete allikate heitkogused, st elektrijaamade ja rafineerimistehaste heide 26 %. Seda on märgatavalt rohkem kui 2020. aasta eesmärgiks seatud 23 %. See heide moodustas 2016. aastal ligikaudu 40 % kogu ELi kasvuhoonegaaside heitkogustest. ELi koguheitke vähenes ajavahemikul 2015–2016 0,7 %, samal ajal kui kogu SKP kasvas 1,9 %, mis näitab, et heitkogused ja majanduskasv ei ole omavahel seotud.

Esialgsete andmete kohaselt vähenesid ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmatud paiksete käitiste kasvuhoonegaaside heitkogused 2015. aastaga võrreldes 2,9 %. See tähistab heite vähenemise suundumust alates ELi heitkogustega kauplemise süsteemi 3. etapi algusest. Lisaks vähenes süsteemis alates 2009. aastast tekkinud lubatud heitkoguse ühikute (LHÜd) ülejääk oluliselt, langedes ligikaudu

1,69 miljardi ühikuni, kuna enampakkumisele pandi vähem ühikuid. Ülejääk on praegu väikseim pärast 2013. aastat.

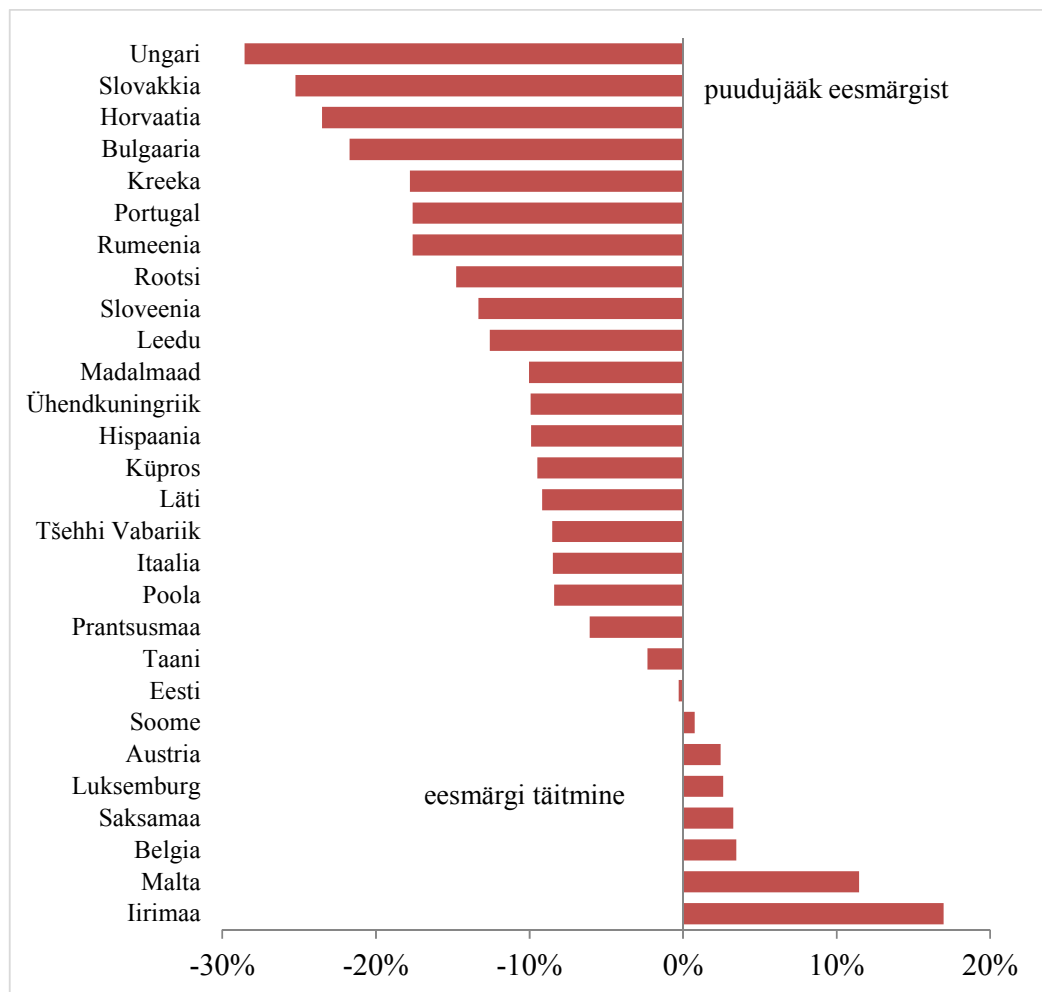
ELi heitkogustega kauplemise süsteemiga hõlmamata heitkogused olid 2016. aastal 11 % väiksemad kui 2005. aastal, ületades 2020. aasta eesmärgi vähendada heidet 10 %. 2016. aastal heitkogused siiski suurenesid juba teist aastat järjest (0,9 %). Osaliselt on see seletatav madalamate naftahindade ja kütmisvajaduse suurenemisega, mis oli tingitud 2015. ja 2016. aasta ilmastikuoludest. Vastavalt jõupingutuste jagamist käsitlevale otsusele peavad liikmesriigid saavutama aastatel 2013–2020 siduvad iga-aastased kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärgid sektorites, mis ei kuulu heitkogustega kauplemise süsteemi, näiteks ehitus, transport, jäätmed ja põllumajandus. Malta ei saavutanud jõupingutuste jagamist käsitleva otsusega kolmeaastaseks perioodiks 2013–2015 seatud eesmärgi ning on kasutanud õiguslike kohustuste täitmiseks paindlikku mehhanismi. Esialgsed hinnangud 2016. aasta kohta näitavad, et Malta, Belgia, Soome ja Iirimaa tõenäoliselt ei saavuta oma heitkogustega kauplemise süsteemi välistes sektorites püstitatud eesmärgi.

Juba rakendatud meetmetel põhinevate riiklike prognooside kohaselt peaks enamik liikmesriike 2020. aasta eesmärgid saavutama (vt joonis 5). Vaid mõned peavad võtma lisameetmeid või kasutama paindlikku mehhanismi, näiteks ostma LHÜsid teistelt liikmesriikidelt, kellel on neid üle, või kasutama endi asjaomase perioodi esimeste aastate ülejääke.

Mõned liikmesriigid on 2020. aastaga seoses erilises olukorras.

- Prognooside kohaselt suurenevad Irimaal heitkogused aastatel 2015–2020 kuus protsendipunkti, jäädes jõupingutuste jagamist käsitleva otsusega aastaks eraldatud LHÜde kogusest suuremaks, kusjuures transpordi heitkogused suurenevad 12 %. 2017. aasta juunis soovitati Irimaal ELi iga-aastase majanduspoliitika koordineerimise tsükli (Euroopa poolaasta) osana suurendada investeringuid avalikesse transporditeenustesse.
- Malta heitkogused peaksid jääma jõupingutuste jagamist käsitleva otsusega aastaks eraldatud LHÜde kogusest suuremaks. Fluorosüivesinike ja transpordisektori heide suurenes.

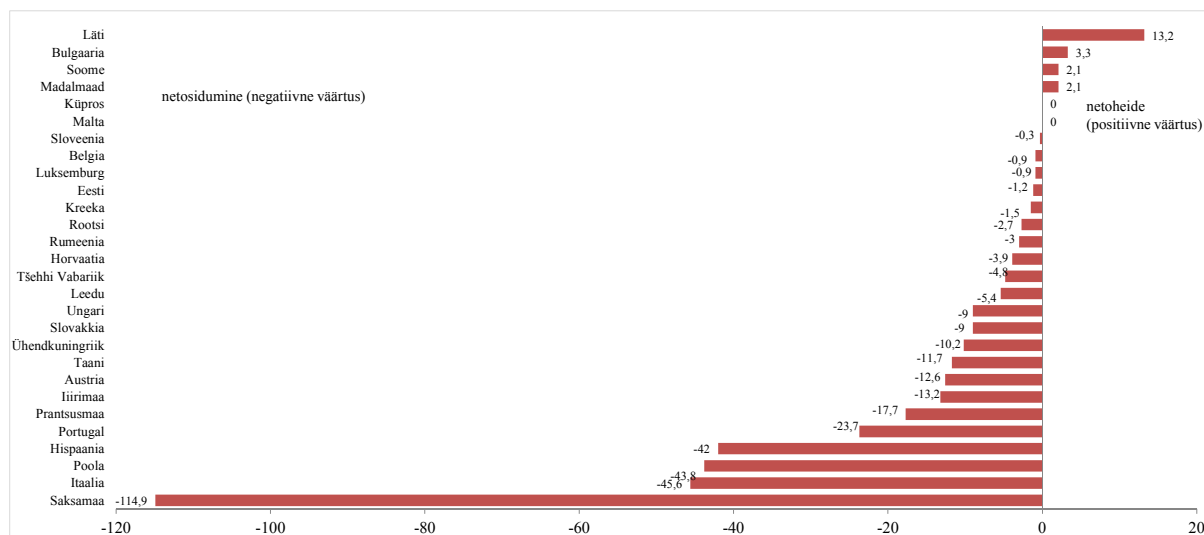
Joonis 5. Heitkogustega kauplemise süsteemi väliste sektorite 2020. aastaks prognoositud heitkoguste ja 2020. aasta sihttasemete vaheline suhteline erinevus (protsentides 2005. aasta heitkogustest)

- Belgial jääb arvatavasti 2020. aasta sihttasemest puudu 3,5 protsendipunkti. Nagu Euroopa poolaasta raames osutatud, tuleb avaliku sektori kulude struktuuri parandada, et teha ruumi taristuinvesteeringutele, sealhulgas transporditaristusse. Ametiautodega seoses jätkuv maksusoodustuste tegemine aitab kaasa saastumisele, ummikute tekkele ja kasvuhoonegaaside heite suurenemisele.
- Viimaste riiklike prognooside kohaselt jääb Saksamaal 2020. aasta sihttasemest puudu 3,3 protsendipunkti. Esialgsetel andmetel jäi 2016. aastal Saksamaa heitkogustega kauplemise süsteemi mittekuuluvate sektorite heite vähenemine vaid veidi allapoole sihttasest.
- Austrial ja Luksemburgil jääb arvatavasti 2020. aasta sihttasemest puudu vähem kui 3 protsendipunkti.
- Soomel jääb enda prognoosi kohaselt 2020. aasta heitkoguste sihttasemest puudu alla 1 protsendipunkti. Esialgsed andmed näitavad siiski, et 2016. aastal olid Soome heitkogustega kauplemise süsteemi mittekuuluvate sektorite heitkogused selleks aastaks eraldatud LHÜde kogusest juba 3 protsendipunkti suuremad.

LULUCFigas seoses oli Kyoto protokolliga raames aastatel 2013–2015 enamiku liikmesriikide puhul tegemist kumulatiivse arvestusliku netosidumisega. Ainult Läti, Bulgaaria, Soome ja Madalmaade puhul oli tegemist esialgse netoheituga. Tuleb märkida, et LULUCFi arvestus kumuleeritakse perioodi 2013–2020 kohta ja seega ei ole arvestustulemused veel lõplikult teada ja need on esialgsed. Nagu eespool mainitud, ei ole sellest hoolimata ELi tasandil märkimisväärset nõuetele mittevastavuse riski.

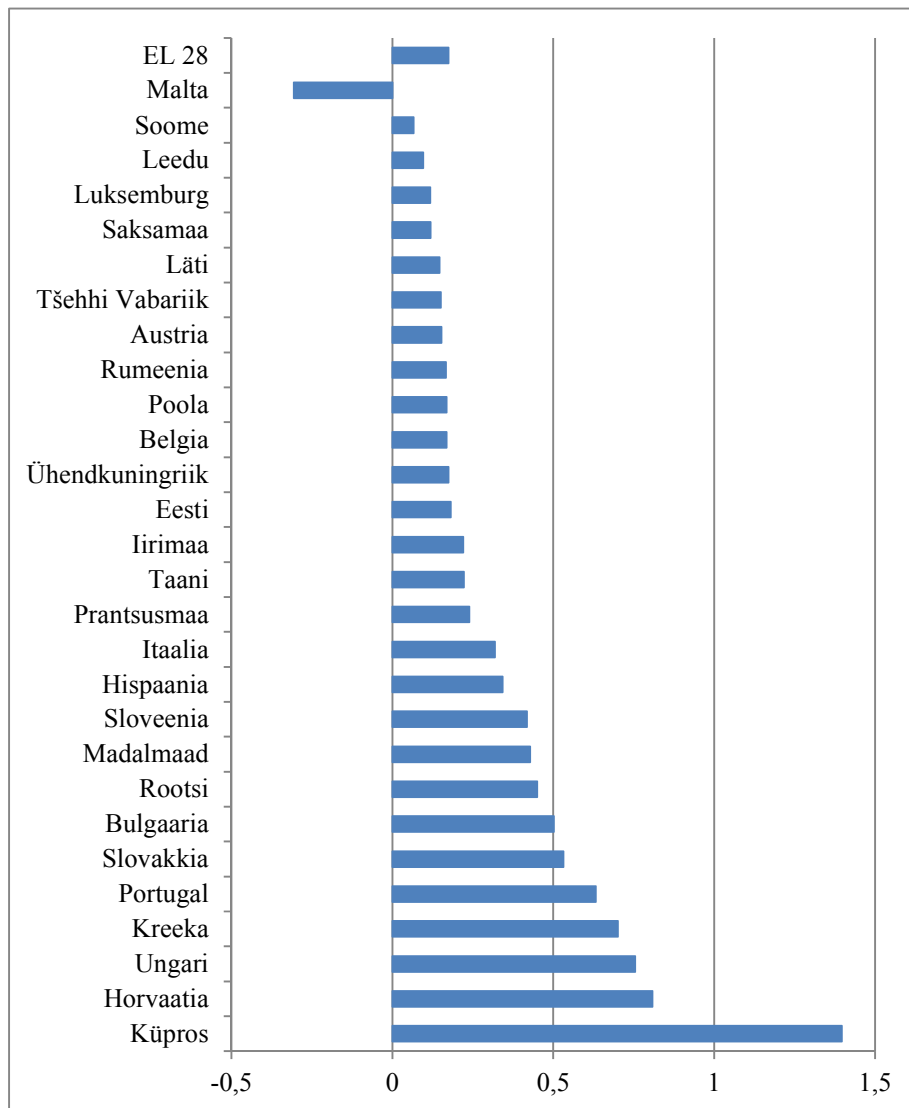
Joonis 6. Esialgsed arvestuslikud kumulatiivsed LULUCFi netoheitad ja netosidumised liikmesriikide kaupa (2013–2015)

1.3. Jõupingutuste jagamist käsitleva otsuse täitmine liikmesriikides

Kõik 28 liikmesriiki täitsid jõupingutuste jagamist käsitleva otsusega aastateks 2013–2015 võetud kohustused. Malta paiskas atmosfääri talle aastaks eraldatud LHÜde kogusest rohkem heitkoguseid, kuid kattis heitkoguste ühikute ülejäägi Bulgaarialt ostetud ühikutega. Rootsi paiskas atmosfääri talle eraldatud LHÜde kogusest vähem heitkoguseid ning tühistas oma kasutamata ühikud, et suurendada süsteemi keskkonnaalast terviklikkust. Seni ei ole puhta arengu mehhanismi ega ühisrakenduse rahvusvahelisi ühikuid jõupingutuste jagamist käsitleva otsusega võetud kohustuste täitmiseks kasutatud. Joonisel 7 on näidatud aastaks eraldatud LHÜde oodatav kumulatiivne ülejääk liikmesriikide kaupa aastatel 2013–2015.

Joonis 7. Aastaks eraldatud LHÜde kumulatiivne ülejääk protsendina 2005. aasta heitkogustest, 2013–2015

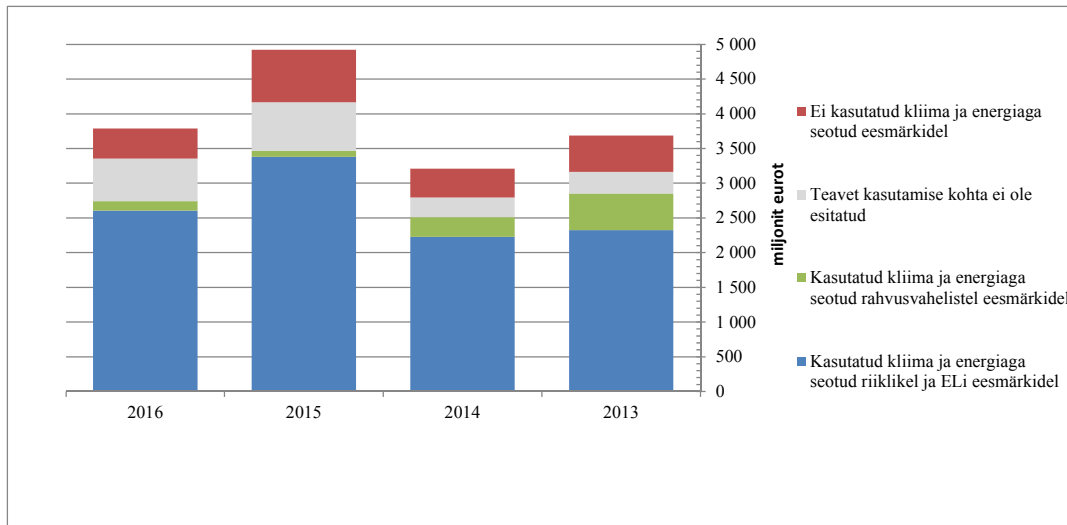

2. KLIIMAMUUTUSTEGA SEOTUD RAHASTAMINE

2.1. *ELi heitkogustega kauplemise süsteemi ühikute enampakkumisel teenitud tulu*

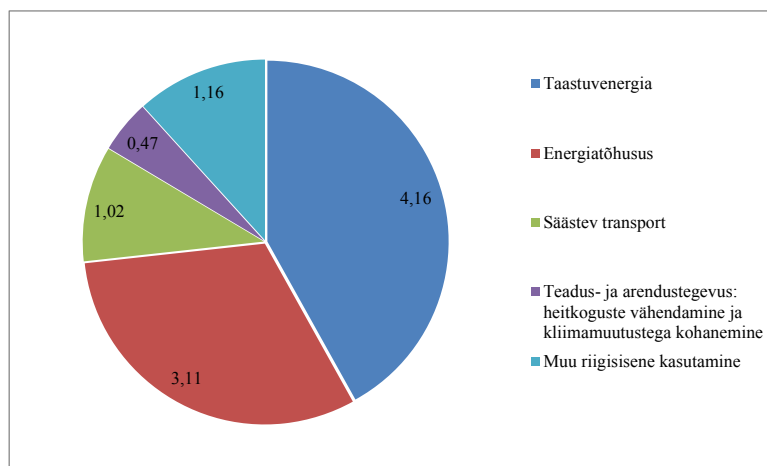
Aastatel 2013–2016 teenisid liikmesriigid ELi heitkogustega kauplemise süsteemi ühikute enampakkumisel müümisest ligikaudu 15,8 miljardit eurot. Ligikaudu 80 % sellest on kasutatud või kavatsetakse kasutada kliima ja energiaga seotud eesmärkidel. Liikmesriigid väitsid, et enamik saadud tulust kasutatakse riigisiselt (vt joonis 8).

Joonis 8. Muutused heitkogustega kauplemise süsteemis teenitud tulu kasutamises, 2013–2016 (miljonit eurot)

Joonisel 9 on näidatud tulu riigisisene kasutamine kliima ja energiaga seotud eesmärkidel valdkondade kaupa. Suurim kasutusvaldkond on taastuvenergia, sellele järgnevad energiatõhusus ja säästev transport.

Joonis 9. Enampakkumistel teenitud tulu riigisisene kasutamine, 2013–2016 (miljardit eurot)

Näiteks Kreekas, Maltas, Portugalis ja Hispaanias investeeritakse suur osa sellest tulust taastuvenergiasse. Seevastu Tšehhi Vabariigis, Prantsusmaal, Ungaris ja Slovakkias investeeritakse suur osa enampakkumistel saadud tulust energiatõhususse, nt korterelamute renoveerimisse. Küprosel kulutatakse 30 % enampakkumiste tulust metsa majandamisele, samal ajal kui Itaalias kasutatakse 33 % tulust kliimamuutustega kohanemisele.

Programm „NER300“

Programm „NER300“ on üks maailma suurimaid innovaatiliste vähese CO₂-heittega energia näidisprojektide rahastamise programme. 300 miljoni heitkogustega kauplemise süsteemi ühiku enampakkumistel saadud 2,1 miljardit eurot eraldati 39 innovaatilise taastuvenergia ning süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise näidisprojekti elluviimiseks 20 ELi liikmesriigis. Neli neist on juba käimas ja 16 puhul on lõplik investimisotsus langetatud.

Kaasatud on ligikaudu 2,2 miljardi euro ulatuses täiendavaid erainvesteeringuid. Seega on kokku saadud ligikaudu 4,3 miljardit eurot, mis võimaldab turgu veelgi laiendada ja kulusid vähendada. Need esimesed omalaadsed projektid on siiski riskantsed ja seni ei ole nelja projekti eestvedajad suutnud leida piisavat rahastust; need projektid tuli tühistada. 2017. aasta alguses otsustasid liikmesriigid need kulutamata vahendid kogusummas 436 miljonit eurot uuesti investeerida kahe olemasoleva Euroopa Investeerimispannga hallatava rahastamisvahendi, täpsemalt InnovFin energeetika näidisprojektide rahastamisvahendi ja Euroopa ühendamise rahastu kaudu vähese CO₂-heitega energiaprojektidesse.

Rootsi tuuleenergiaprojekt Windpark Blaiken on üks neljast programmi „NER300“ käimasolevast projektist. Projekti raames ehitati arktilises kliimas paiknev 225megavattine tuulepark, kus turbiinid on varustatud innovaatilise jäätumisvastase süsteemiga. Programmist „NER300“ rahastatakse ainult lisakulusid, mis selle innovaatilise süsteemiga kaasnevad.

2.2. Kliimapoliitikaga arvestamine ELi eelarves

Perioodil 2014–2020 kasutatakse vähemalt 20 % ELi eelarvest kliimaga seotud kuludeks, kogusummas ligikaudu 200 miljardit eurot. Rakendamise seis on järgmine.

- Viis Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondi, nimelt Euroopa Regionaalarengu Fond, Ühtekuuluvusfond, Euroopa Sotsiaalfond, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfond. Need fondid kulutavad üle 43 % ELi eelarvest. Kliimapoliitika rahastamisele aitavad kaasa 28 partnerluslepingut ja rohkem kui 530 fondipõhist programmi. Kliimamuutustega seotud eesmärkide täitmiseks antava toetuse taseme kindlaksmääramiseks on kehtestatud ühine meetodika. Kliimameetmetega seotud eesmärke toetatakse üle 115 miljardi euroga, mis vastab umbes 25 %le kõigist vahenditest.

Prantsusmaal Korsikal asuvaid platvorme MYRTE ja PAGLIA ORBA kaasrahastas Euroopa Regionaalarengu Fond. Need platvormid toodavad ja säilitavad energiat vesinikusüsteemi abil. See koosneb elektroliisiseadmest, mis väikese tarbimise ajal toodab vee molekulidest vesinikku ja hapnikku. Energia jaotatakse seejärel kütuseelemendi kaudu, mis toodab elektrienergiat suure tarbimise ajal, näiteks õhtuti, kui fotoelektrilised elemendid ei ole aktiivsed.

- Ühine põllumajanduspoliitika (ÜPP) hõlmab Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondi (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD), millele kulub kokku 39 % ELi eelarvest. 1990. aastast alates on põllumajandusega seotud muu kui CO₂-heide vähenenud ELis 24 %. Sellele lahtisidumisele on kaasa aidanud kliimasõbraliku põllumajanduse toetamine ÜPP kaudu. Heitkoguseid aitasid vähendada ka keskkonnaalased õigusaktid, nagu nitraadidirektiiv.

ÜPP raames nõutakse otsetoetusi saavatelt põllumajandustootjatelt, et nad järgiksid kliimat ja keskkonda säästvaid põllumajandustavasid. Põllumajandustootjad peavad täitma ka mitmeid kliimamuutuse ja keskkonnaga seotud kohustuslikke nõudeid. Lisaks sellele on näiteks ÜPP maaelu arengu poliitika eesmärk piirata heidet põllumajandusettevõtete nüüdisajastamist toetades, et vähendada energiatarbimist, toota taastuvenergiat, tõhustada loomakasvatust ja maa majandamist ning suurendada sisendite tõhusust. Heitkoguste vähenemisele aitas kaasa ka metsastamise, metsakaitse ja metsa säästva majandamise toetamine. 2016. aastal hinnati ÜPP eelarves kliimaga seotud kuludeks 18,7 miljardit eurot. Innovatsioonistrateegiate kasutamist stimuleerivad maaelu arengu programmid, mis aitavad vähendada heidet ja suurendada suutlikkust siduda süsinikku ja orgaanilist ainet põllumajanduslikes muldades.

- Programm „Horisont 2020“ on ELi peamine teadusuuringute ja innovatsiooni rahastamise programm, mille eelarve aastateks 2014–2020 on 79 miljardit eurot. 35 %ga sellest on kavas toetada kliimaga seotud teadusuuringute ja innovatsiooni projekte. See toetus hõlmab sihtotstarbelisi, ühiskonnaprobleemidest ajendatud teadusuuringute ja innovatsiooni meetmeid ning nn alt ülespoole suunatud, nõudlusel põhinevat rahastamist.

Programmi „Horisont 2020“ elluviimise kolme esimese aastaga on ligikaudu 4 miljardit eurot eraldatud selliste ühiskonnaprobleemide lahendamisele, nagu kliimamuutused, vähese CO₂-heitega energia ja tööstusprotsessid, keskkonnahoidlik transport ja jätkusuutlik biomajandus. Lisaks sellele on programmi kahe prioriteedi – tiptasemel teadus ja juhtpositsioon tööstuses – kaudu eraldatud ligikaudu 2 miljardit eurot nn alt ülespoole suunatud teadusalastele algatustele ja innovaatilistele ideedele.

Pärast Pariisi kokkuleppe vastuvõtmist Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärgul (COP21) keskendatakse jõupingutused ja ressursid veelgi rohkem kliimamuutuste vastu võitlemisele ja majanduse CO₂-heide

vähendamisele. ELi uue sihtvaldkonna – vähese CO₂-heitega ja kliimamuutustele vastupanuvõimelise tuleviku kujundamine – raames toetatakse ajavahemikus 2018–2020 konkreetselt Pariisi kokkuleppe täitmist ligikaudu 3 miljardi euroga. Meetmed kiirendavad puhta energeetika ja keskkonnahoidliku transpordiga seotud innovatsiooni, toetavad kulutõhusate leevendusmeetmete väljatöötamist ja kohanemise planeerimist ning loovad uusi teaduslikke teadmisi riikide sajandi keskpaiga strateegiate, valitsustevahelise kliimamuutuste rühma kuuenda hindamistsükli ja ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni ülemaailmse kokkuvõtte tegemise jaoks 2023. aastal.

Programm „Horisont 2020“ on maailmale avatud ja paljud neist projektidest ja tegevustest viiakse ellu rahvusvahelise koostöö kaudu, mis edendab ülemaailmseid jõupingutusi kliimamuutustega seotud probleemide lahendamisel.

- Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI) on ELi eelarvest eraldatud 16 miljardi euro suuruse tagatisega algatus, mida Euroopa Investeerimispank (EIP) rahastab omavahenditest 5 miljardi euroga. Fond toetab strateegilisi investeeringuid sellistes olulistes valdkondades nagu taristu, haridus, teadusuuringud, keskkond ja ressursitõhusus ning innovatsioon ja väikeettevõtjate riskifinantseerimine. Eeldatakse, et 21 miljardi euro suuruse kogutagatisega EFSI kaasab 2018. aasta keskpaigaks investeeringutena 315 miljardit eurot. EFSI kaudu on juba rahastatud mitut taastuvenergia projekti, kaasa arvatud transpordi, tööstuse ja energia salvestamise valdkonnas. Aastatel 2018–2020 valmistatakse ette EFSI 2.0 ehk fondi pikendust. See keskendub eelkõige innovaatiliste, vähese CO₂-heitega projektide rahastamisele, mis aitavad saavutada liidu kliimaeesmärke. EFSI 2.0 raames suurendatakse ELi tagatist 26 miljardi euroni, mida täiendatakse EIP 7,5 miljardi suuruse eraldisega. Uue struktuuriga EFSI 2.0 kaasab eelduste kohaselt 2020. aasta lõpuks investeeringutena vähemalt pool triljonit eurot.
- Kliimameetmete allprogrammi LIFE meetmetoetuste ja rahastamisvahenditega toetatakse kliimapoliitika ja vastavate õigusaktide rakendamist ja väljatöötamist. 2016. aastal eraldati 54,5 miljonit eurot 29 projektile, mis loovad ELi lisaväärtust seoses kliimamuutuste leevendamise, nendega kohanemise ning nende juhtimise ja vastava teavitustööga. Praegu rakendatakse LIFE programmi raames kahte katselist rahastamisvahendit: energiatõhususe erasektoripoolse rahastamise vahend (PF4EE), mille eesmärk on suurendada erainvesteeringuid energiatõhusust edendavatesse projektidesse, ning looduskapitali rahastamisvahend (NCFE), mis toetab investeeringuid looduskapitali, aidates saavutada eesmärke, mis on seotud elurikkusega ja/või kliimamuutustega kohanemisega. Seni on kuus Tšehhi Vabariigi, Hispaania, Belgia, Prantsusmaa, Itaalia ja Portugali kohalikku panku loonud energiatõhususe investeeringute jaoks innovaatilised laenuvõimalused, mis on mõeldud eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele. NCFEga seoses on allkirjastatud üks projekt Madalmaades. 6 miljoni euro suuruse NCFEi laenuga projektile Rewilding Europe Capital toetatakse rohkem kui 30 looduskaitse ja metsloomade arvukuse taastamisega tegelevat ettevõtjat üle Euroopa, sealhulgas loodusturismikorraldajad, säästva kalapüügi tegelejad ja loodustoodete, nagu mesi, tootjad.

LIFE METHAmorphosis on Hispaania projekt, mida kaasarahastatakse LIFE 2014 programmist. Projekti eesmärk on tõhustada jäätmekäitlust, vähendada energiatarbimist ja toota kvaliteetset biometaani, esitledes tööstuslikul tasandil kahte innovaatilist jäätmekäitlussüsteemi: üks on asulate jäätmete käitluskohtade ja teine põllumajandustööstuslike ja muude orgaaniliste jäätmete käitluskohtade jaoks.

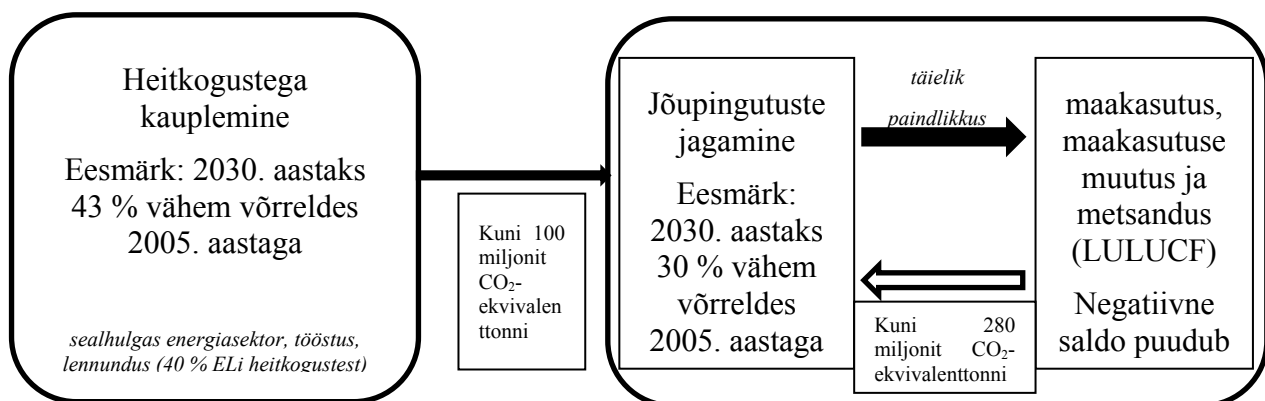

3. ELI HEITKOGUSTE VÄHENDAMINE

EL ja selle liikmesriigid võtsid Pariisi kokkuleppe raames ühiselt kohustuseks vähendada heitkoguseid 2030. aastaks vähemalt 40 % võrreldes 1990. aasta tasemega. See kohustus on seotud mitmete kavandatavate õigusaktidega kliimameetmete, energia ja transpordi valdkonnas. Ettepanekuid arutatakse praegu Euroopa Parlamendi ja nõukoguga. Joonisel 10 on näidatud, kuidas on omavahel seotud ELi kavandatava 2030. aasta kliimapoliitika raamistiku kolm peamist kõiki kasvuhoonegaaside heitkoguseid hõlmavat prioriteeti. Rakendamist on soovitatav jälgida tähelepanelikult ELi energialiidu juhtimise kaudu. Liikmesriikide era- ja avaliku sektori sidusrühmi aidatakse samuti üldiste 2030. aasta kasvuhoonegaaside heite sihttasemete saavutamisel:

- i. pakkudes kliimamuutustega seotud rahastamist (vt eelmine punkt), ilma et see piiraks selleks raha eraldamist järgmise mitmeaastase finantsraamistiku raames, ning
- ii. täiendavate uute ELi õigusaktide kaudu, mis käsitlevad eelkõige energiatõhusust, taastuvenergiat, sõiduautode, kaubikute ja raskeveokite heitenorme, süsinikdioksiidi kogumist ja säilitamist ning fluoritud gaase.

Joonis 10. ELi 2030. aasta kliimapoliitika raamistiku kolm kavandatavat õiguslikku alust

3.1. ELi heitkogustega kauplemise süsteemi läbivaatamine – 4. etapp (2021–2030)

Komisjoni 2015. aasta juulis esitatud ELi heitkogustega kauplemise süsteemi läbivaatamise 4. etappi käsitleva seadusandliku ettepaneku eesmärk on vähendada elektrijaamade ja tööstuse heitkoguseid 2030. aastaks 43 % võrreldes 2005. aasta tasemega. Euroopa Parlament ja nõukogu on praegu kaasatud kolmepoolsetesse läbirääkimistesse pärast direktiivi läbivaatamist käsitlevate seisukohtade vastuvõtmist 2017. aasta veebruaris.

Ettepaneku kohaselt suureneks LHÜde vähendamise määr aastas praeguselt 1,74 %st 2,2 %ni, et tagada heitkoguste vähenemine ja täita peamine keskkonnaeesmärk. Parlament ja nõukogu teevad oma seisukohtades ettepaneku tugevdada ELi heitkogustega kauplemise süsteemi nii, et alates 2019. aastast pannakse turustabiilsusreservi kaks korda rohkem LHÜsid kui praegu. Selline muudatus võimaldaks turustabiilsusreservil kiiremini vähendada turul esinevat LHÜde ülepakkumist.

Kuna Euroopa riigipead on nõustunud jätkama LHÜde tasuta eraldamist pärast 2021. aastat, tehti ka ettepanek asjaomaste eeskirjade ajakohastamise kohta. See hõlmab ajakohastatud sihttasemeid, mis kajastavad vajaduse korral tehnoloogia arengut, kasvuhoonegaaside heite ülekandumise ohuga sektorite tulevase loetelu kriteeriumeid ning tootmises toimunud muudatusi kajastavaid menetlusi.

Pakutakse välja mitu süsinikdioksiidiheite vähendamist toetavat rahastamismehhanismi, milleks on eelkõige innovatsioonifond (mille kaudu toetatakse uuenduslikke taastuenergia näidisprojekte ja vähese CO₂-heite suunalist innovatsiooni tööstussektoris ning süsinikdioksiidi kogumist, kasutamist ja säilitamist) ning moderniseerimisfond (väiksema SKPga ELi liikmesriikide energiasüsteemide moderniseerimiseks).

3.2. Ettepanekud jõupingutuste jagamist käsitleva määruse ja maakasutuse kohta aastateks 2021–2030

Kahes 2016. aasta juulis esitatud ettepanekus määrati kindlaks, kuidas ELi liikmesriigid peaksid täitma oma kohustust vähendada oma heitkogustega kauplemise süsteemi mittekuuluvate sektorite heitkoguseid 2030. aastaks 30 % võrreldes 2005. aasta tasemega. Euroopa Parlament ja nõukogu on praegu kaasatud kolmepoolsetesse läbirääkimistesse pärast kahte ettepanekut käsitlevate seisukohtade vastuvõtmist ajavahemikul 2017. aasta juunist oktoobrini.

Esiteks kehtestatakse liikmesriikidele heitkogustega kauplemise süsteemi ja LULUCFi väliste sektorite jaoks siduvad kasvuhoonegaaside heitkoguste iga-aastased piirnormid aastateks 2021–2030. Liikmesriigid on kokku leppinud jõupingutuste jagamises õigluse, solidaarsuse, kulutõhususe ja keskkonnaalase terviklikkuse põhimõtete alusel. Seega tunnistatakse ettepanekus liikmesriikide erinevat suutlikkust meetmeid rakendada, kehtestades neile 2030. aastaks erinevad sihttasemed, lähtudes eelkõige 2013. aasta SKPst elaniku kohta. 2030. aastaks välja pakutud vähendamise

sihttasemed varieeruvad 0%st 40 %ni võrreldes 2005. aasta tasemetega. Välja on pakutud kaks uut piiratud paindlikkusvõimalust: tingimustele vastavad liikmesriigid saavad kasutada ELi heitkogustega kauplemise süsteemi ühikuid ning kõigil liikmesriikidel on lubatud kasutada oma siduvate jõupingutuste jagamise eesmärkide täitmiseks täiustatud meetmeid maakasutussektorites.

Teiseks peavad liikmesriigid tasakaalustama maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest pärineva kasvuhoonegaaside heidet ja nende sidumist negatiivset saldot keelava eeskirja raames. Ettepaneku kohaselt kompenseeritaks maakasutusest tulenev kasvuhoonegaaside heide täies ulatuses sama koguse CO₂ sidumisega atmosfääris sektorisiseste meetmete abil või jõupingutusi jagavates sektorites. Näiteks kui liikmesriik raiub oma metsi, peab ta tekkiva heite kompenseerimiseks istutama uut metsa, tõhustama olemasolevate metsade, põllu- ja rohumaa säästvat majandamist või vähendama täiendavalt heidet jõupingutusi jagavates sektorites. Lisaks sellele on liikmesriikidel võimalus kaubelda LULUCFi ühikutega. Rakendatuna aitaks see arvestussüsteem liikmesriikidel stimuleerida põllu- ja metsamajandusettevõtjaid liikuma kliimasäästliku põllu- ja metsamajanduse suunas.

3.3. Vähese heitega liikuvuse strateegia

ELi liikuvussektor on oluline tööandja ning edendab märkimisväärselt ELi majanduse ülemaailmset konkurentsivõimet. Tänapäeva liikuvussüsteem on vajalik üleminekuks vähese CO₂-heitega majandusele. Meetmed hõlmavad puhta tehnoloogia arendamist tõhustatud heitenormide kaudu ning vähese CO₂-heitega kütuste kasutamist. Komisjon võttis 2016. aasta juulis vastu ELi vähese heitega liikuvuse strateegia, mis keskendub kolmele põhivaldkonnale: transpordisüsteemi suurem energiatõhusus, transpordis kasutatav vähese heitega alternatiivne energia ning vähese heitega ja heitevabad sõidukid.

Komisjon teeb tööd koostoimeliste, ühendatud ja automatiseeritud sõidukite kasutuselevõtu nimel, mis aitab vähendada heidet ja ummikuid. Komisjon tegi ka ettepaneku muuta teemaksude, elektroonilise maksukogumise ja kombineeritud vedude õigusraamistikku.

Puhta tehnoloogia valdkonnas edendavad innovatsiooni ja tõhusust kogu ELis kehtivad CO₂-heite normid. Komisjon teeb ettepaneku sõiduautode ja kaubikute uute 2020. aasta järgsete heitenormide kohta. Komisjon on pakkunud välja raskeveokite heite seire- ja aruandlussüsteemi, mis võimaldab kehtestada normid seda liiki sõidukitele 2018. aastal. Ettepanek vaadata üle keskkonnahoidlike sõidukite avalik hange aitab luua turge innovatiivsetele ja vähese heitega toodetele.

Vähese CO₂-heitega kütuste ja taastuvkütuste kasutamise valdkonnas tegi komisjon 2016. aasta novembris ettepaneku uuesti sõnastada taastuvenergia direktiiv, et pöörata eelkõige tähelepanu teise põlvkonna biokütustele, kehtestades transpordikütuste tarnijatele kogu liidus kehtiva kohustuse. Hoonete energiatõhususe direktiivi (vt punkt 3.4) ja elektrituru korralduse kavandatud läbivaatamine aitab kaasa hoonete laadimispunktide ning eesmärgikohase energiavõrgu/-süsteemi loomisele ning toetab üleminekut heitevabale liikuvusele. Alternatiivkütuste taristu direktiiviga sätestatakse tugev raamistik alternatiivenergia taristu, ühtsete normide ja tarbijatele suunatud teabe kättesaadavuse tagamiseks. Komisjon avaldab alternatiivkütuste taristu tegevuskava, mis käsitleb taristuteenuste juhtimist, rahastamist ja koostalitlusvõimet.

3.4. Energiatõhusus

Komisjon tegi ettepaneku vaadata läbi energiatõhususe direktiiv, milles on sätestatud siduv eesmärk suurendada ELis 2030. aastaks energiatõhusust 30 %. Energiatõhususe direktiiviga pikendatakse energiasäästmisnõudeid 2030. aastani ning lihtsustatakse energiasäästu arvutamise eeskirju.

Hoonete energiatõhususe direktiivi läbivaatamisega edendatakse aruka tehnoloogia kasutamist hoonetes ning kaasatakse olulised meetmed, millega soodustatakse veelgi investeerimist energiatõhususse ja taastuvenergiasse.

3.5. Taastuvenergia

Taastuvenergia direktiivi uuestisõnastamise ettepaneku kohaselt peab 2030. aastaks vähemalt 27 % ELi summaarsest energia lõpptarbimisest tulema taastuvatest energiaallikatest. See siduv eesmärk on kooskõlas Euroopa Ülemkogu 2014. aasta oktoobri järeldustega. Uuesti sõnastatud direktiiv loob ka innovatsiooni soodustava regulatiivse keskkonna ja edendab pikaajalist investeerimist.

3.6. Juhtimine

Euroopa Komisjon võttis 2016. aasta novembris vastu ettepaneku võtta vastu määrus energialiidu juhtimise kohta. Selles nõutakse, et liikmesriigid koostaksid kümneks aastaks (2021–2030) integreeritud energia- ja kliimakavad. Liikmesriigid sätestavad kavades riiklikud energia- ja kliimaeesmärgid ning kirjeldavad oma panust energialiidu eesmärkidesse, sealhulgas ELi ühistesse energiatõhususe ja taastuvenergia eesmärkidesse. Kavad tuleb viia ka kooskõlla pikaajaliste vähese heite strateegiatega, mis esitatakse iga kümne aasta tagant soovituslikult 50aastase perspektiiviga.

Ettepanekus määratakse kindlaks kavade koostamise, lõpetamise ja ajakohastamise ajakava, mis on suurel määral kooskõlas Pariisi kokkuleppes sätestatud viieaastase läbivaatamistsükliga. Kavad võetakse aluseks ELi ja liikmesriikide hõlbustavas dialoogis 2018. aastal ja ülemaailmsete kokkuvõtete tegemisel 2023. aastal ning seejärel iga viie aasta tagant.

Ettepanekus sätestatakse ka integreeritud seire- ja aruandluseeskirjad kavade rakendamise edusammude jälgimiseks. Selles nähakse ette konkreetsed mehhanismid puuduste kõrvaldamiseks ELi energiatõhususe ja taastuvenergia eesmärkide saavutamisel. Samuti nähakse selles ette kasvuhoonegaaside heite läbipaistev, täpne, põhjalik, täielik ja järjekindel seiremehhanism, et EL saaks täita Pariisi kokkuleppe raames võetud aruandekohustust.

Liikmesriigid juba koostavad riiklike kavade ja üle kahe kolmandiku neist on kehtestanud selleks poliitilised protsessid. Rohkem kui pooled liikmesriigid on kohustunud korraldama avalikke konsultatsioone riiklike kavade üle. Ligikaudu pooltel liikmesriikidel on juba olemas pikaajalised kliimastrateegiad perspektiiviga vähemalt aastani 2030. Rohkem kui kolmandik liikmesriike on andnud komisjonile teada, et on alustanud energia- ja kliimakavade koostamisel tööd analüütilise aluse ja piirkondliku koostöö vallas.

3.7. ELi laevanduse seire-, aruandlus- ja kontrollisüsteem

EL toetab Rahvusvahelises Mereorganisatsioonis (IMO) toimuvaid arutelusid rahvusvahelisest laevandusest tuleneva heite ülemaailmse vähendamise üle (vt punkt 5.3). EL on juba muutnud oma Euroopa Majanduspiirkonna sadamate suhtes kehtivaid seiret, aruandlust ja kontrolli käsitlevaid õigusakte laevanduses tekkiva heite kohta. Selle tulemusel esitasid suurema kui 5 000tonnise kogumahutavusega laevu käitavad ettevõtjad 2017. aasta augustis kavad, kus kirjeldasid üksikasjalikult

oma seiremenetlusi. Seiret ja aruandlust kohaldatakse laevandustegevuse suhtes alates 1. jaanuarist 2018. Hetkel hinnatakse ELi seire-, aruandlus- ja kontrollisüsteemi võimalikku ühtlustamist veesõidukite kütusetarbimise andmete kogumise IMO süsteemiga. Hindamise järel võidakse teha täiendavad ettepanekud ELi seiret, aruandlust ja kontrolli käsitlevate õigusaktide muutmiseks 2018. aastal.

3.8. Kosmosestrateegia

Maailma suurima Maa seire programmi Copernicuse pakutavaid teenuseid saab juba praegu kasutada maakatte ja maakasutuse muutuse seireks ja tulevikus saaks neid kasutada LULUCFi ettepaneku eesmärkide saavutamiseks (vt punkt 3.2) ning raadamise ja maakasutuse mis tahes vormis toimivate muutuste seireks ülemaailmsel tasandil.

Kooskõlas kosmosestrateegiaga uurib komisjon võimalusi ülemaailmse inimtekkelise CO₂-heite seire ja tõendamise toetamiseks, kasutades sõltumatuid, vaatluspõhiseid atmosfääriandmeid, millega saaks tulevikus täiendada riiklikke inventuurisüsteeme ja aidata suurendada nende usaldusväarsust ja täpsust.

3.9. Süsinikdioksiidi kogumine ja säilitamine

Euroopa Liit suurendab jõupingutusi teadusuuringute tegemiseks süsinikdioksiidi kogumise ja säilitamise ning süsinikdioksiidi kogumise ja kasutamise kaubandusliku tasuvuse kohta. Mitmed riigid, nagu Madalmaad, Ühendkuningriik ja Prantsusmaa uurivad võimalusi arendada energia- ja CO₂-mahukate tööstussektorite klastreid, kus süsinikdioksiidi on võimalik keskkonnaohutuks geoloogiliseks säilitamiseks või kasutamiseks koguda. Ühishuviprojektide loendisse lisamiseks esitati neli ettepanekut süsinikdioksiidi piiriülese transpordi taristu kohta ja need vastavad rahalise toetuse saamise tingimustele.

3.10. F-gaasid

Fluoritud kasvuhoonegaaside (F-gaas) heite piiramist käsitlevat uut Euroopa määrust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2015. Määruse eesmärk on vähendada ELi F-gaaside koguheidet 2030. aastaks kahe kolmandiku võrra võrreldes 2014. aasta tasemega. Määrus keelab F-gaaside turule laskmise teatud asjaoludel, kui leidub alternatiive. 2018. aastal vähendatakse fluorosüsinike (HFCd) seaduslikult ELi turule laskmise kvoote 2015. aastaga võrreldes 63 %ni.

4. KLIIMAMUUTUSTEGA KOHANEMINE

Kliimamuutustega kohanemist käsitleva ELi 2013. aasta strateegia eesmärk on valmistada ELi liikmesriike ette kliimamuutuste praeguse ja tulevase mõjuga kohanemiseks. Eelkõige tagatakse sellega, et kohanemisega arvestatakse kõigis ELi asjakohastes poliitikasuundades, eesmärgiga tõhustada koordineerimist, kooskõla ja teabevahetust liikmesriikide vahel. Komisjon hindab strateegiat 2018. aasta keskpaigani ja kaalub selle muutmist, osaliselt Pariisi kokkulepet silmas pidades.

LIFE FRANCA on Itaalia projekt, mida kaasrahastatakse LIFE 2015 programmist, ning mis keskendub üleujutusrisiki vältimisele ja sidepidamisele Alpides. Projekti eesmärk on valmistada elanikke ette üleujutusteks kodanike, ametiasutuste ja ekspertide protsessi kaasamise teel. Katseprojekti tulemused on ülekantavad teistele piirkondadele, nagu ka teistele kliimamuutustega seotud looduslikele ohtudele.

Üldised suundumused on muu hulgas järgmised:

- 25 liikmesriigis on vastu võetud riiklikud kohanemisstrateegiad ja ülejäänud liikmesriikides on need koostamisel. Samas ei ole üle poole liikmesriikidest veel tegevuskavu koostanud või neid rakendama hakanud;
- kliimamuutustega kohanemise vajadusega valdkondadega seoses nimetatakse kõige sagedamini veemajandust ja veevarusid, rannikualasid, metsi ja metsandust, põllumajandust, elurikkust ja ökosüsteeme, inimeste tervist ning turismi ja puhkemajandust;
- enamik liikmesriike alles hakkavad kohanemismeetmete tulemuslikkust ja tõhusust kontrollima ja hindama;
- linnad on suurendanud jõupingutusi kliimamuutustega kohanemise vajaduste kindlakstegemiseks ning oma linnapoliitika ajakohastamiseks (vt punkt 5.1), sealhulgas roheline taristu rakendamine ja kohanemise ökosüsteemipõhised käsitusviisid.

5. OSALEMINE RAHVUSVAHELISES KLIIMAPOLIITIKAS

5.1. Ülemaailmne kliimameetmete tegevuskava

Vastuseks Pariisi kokkuleppe üleskutsele mobiliseerida valitsusvälised osalejad, sealhulgas ettevõtted, linnad, kodanikud ja rahvusvaheline kodanikuühiskond, toetab EL mitmeid juhtalgatusi, nagu innovatsioonimissioon, linnapeade pakt, riiklikult kindlaksmääratud panustega seotud partnerlus, Aafrika taastuvenergia algatus, 4/1000 algatus: kliimamuutustega kohandatud põllumajandus ja InsuResilience. Kõik need algatused püüavad konkreetsete seatud eesmärkide poole. Praegu töötatakse välja süsteemseid vahendeid, millega oleks võimalik jälgida ja hinnata algatuste mõju heitkoguste vähendamisele ja vastupanuvõimele.

Näiteks ülemaailmne kliima- ja energiaalane linnapeade pakt ühendab üle 7 300 linna enam kui 56 riigist. Pakti raames teavitatakse, mobiliseeritakse ja toetatakse linnu meetmete võtmisel kliimamuutustega kohanemiseks ja nende mõju leevendamiseks ning juurdepääsuks puhtale energeetikale ja taskukohasele energiale. Linnad koostavad vabatahtlikult kohalikke kliimamuutustega kohanemise ja nende mõju leevendamise strateegiaid ja kavasad. Pakt teeb linnade kohustused ja meetmed nähtavaks, aitab kogemuste vahetamisel ja pakub tehnilist tuge. Sel on tugev alt ülespoole lähenemisviis, mis põhineb kolmel aspektil:

- i. uus eesmärk vähendada CO₂ (ja võimaluse korral muude kasvuhoonegaaside) heitkoguseid 2030. aastaks vähemalt 40 %;
- ii. kliimamuutustega kohanemine ja nende mõju leevendamine algatuse „Mayors Adapt“ raames;
- iii. ülemaailmne ulatus, osalemise võimalus kõikidele kohalikele omavalitsustele üle maailma.

5.2. Lennundus

EL on toetanud rahvusvahelise lennunduse CO₂-heite vähendamise ülemaailmse meetme väljatöötamist. Resolutsioon rahvusvahelise lennunduse süsinikdioksiidiheite kompenseerimise ja vähendamise süsteemi (CORSIA) kohta võeti vastu 2016. aasta oktoobri alguses ICAO 39. assambleel. CORSIA on süsinikdioksiidiheite kompenseerimise süsteem, mille eesmärk on stabiliseerida rahvusvahelise lennunduse heitkogused 2020. aasta tasemel. Süsteemi hakatakse rakendada 2021. aastast.

ICAO liikmesriikidel on vabadus osaleda kahes esimeses etapis, mis kestab 2027. aastani. Vastavalt liikmesriikide teadaannetele süsteemis osalemise määra kohta, on kaetud ligikaudu 80 % heitkogusest, mis on vajalik alates 2020. aastast CO₂-neutraalse lennunduse saavutamiseks. CORSIA tõhususe ja terviklikkuse tagamiseks peavad olema kehtestatud järgmised põhielemendid:

- heitkoguste (sealhulgas biokütused) seire, aruandluse ja kontrolli eeskirjad;
- heitkoguse ühikute kõlblikkuse kriteeriumid;
- registri loomine, mis tagab piisava läbipaistvuse ja aruandluse.

Kui nende suhtes on jõutud lõplikule kokkuleppele, peavad ICAO liikmed need riigi tasandil kehtestama.

Samal ajal piirab EL lennunduse heitkoguseid ELi heitkogustega kauplemise süsteemi kaudu. 2016. aasta ICAO assamblee järel kiitis komisjon heaks seadusandliku ettepaneku laiendada pärast 2017. aastat praegust lennunduse Euroopa-sisest mõõdet ELi heitkogustega kauplemise süsteemis (Euroopa Majanduspiirkonna lennujaamade vahelised lennud) ning näha ette uus läbivaatamine, kui CORSIA eeskirjade ja kolmandate riikide poolse rakendamise kohta on suurem selgus. Nõukogu ja Euroopa Parlament võtavad ettepaneku ELi heitkogustega kauplemise süsteemi rakendamise kohta lennunduses vastu eeldatavalt 2017. aasta lõpuks.

Programm „Horisont 2020“ aitab täita ICAO eesmärki suurendada CO₂-neutraalsust lennundustehnoloogiaalase teadus- ja arendustegevuse, talitluslike täiustuste ning alternatiivkütuste arendamisega.

5.3. Merenduspoliitika

2016. aasta oktoobris leppis IMO kokku ulatusliku veesõidukite kasvuhoonegaaside heite vähendamise strateegia väljatöötamise tegevuskavas. 2017. aasta juunis ja juulis toimusid kaks olulist IMO strateegia teemalist kohtumist. Kohtumisel toetasid mitmed ELi mittekuuluvad partnerid (nt väikesed arenevad saareriigid ja Kanada) ja ELi liikmesriigid asjakohase heitkoguste vähendamise eesmärgi strateegiasse lisamist.

IMO peaks võtma 2018. aasta kevadel vastu esialgse strateegia, milles määrab kindlaks eesmärkide taseme ning teeb ettepaneku meetmete ja tähtaegade kohta. Kui see nii läheb, saaks rahvusvaheline

laevandussektor ja IMO teatada 2018. aasta kokkuvõtte tegemise ajaks (nn hõlbustav dialoog) oma esialgse panuse Pariisi kokkuleppe alusel CO₂-heite vähendamiseks tehtavatesse rahvusvahelistesse jõupingutustesse Lõplik IMO strateegia, sealhulgas lühiajalised, keskmise pikkusega ja pikaajalised meetmed võetakse eeldatavalt vastu 2023. aasta kevadel.

5.4. Heitkogustega kauplemise süsteemi sidumine Šveitsi süsteemiga

Ülemaailmse CO₂-turu tekkimine, eelkõige heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise kaudu on ELi pikaajaline eesmärk. See pakuks võimalusi heitkoguste olulisemal määral vähendamiseks, vähendades sealjuures kliimamuutuste leevendamise kulusid. Läbirääkimised Šveitsiga heitkogustega kauplemise süsteemide sidumise üle algasid 2010. aastal ja lõppesid 2015. aastal. Sidumisleping parafeeriti 2016. aasta jaanuaris ja ettepanek lepingu allkirjastamiseks ja sõlmimiseks on praegu arutlusel nõukogus ja parlamendis.

5.5. Rahvusvahelised CO₂-turud

Pärast seda, ja veelgi enam pärast Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärku (COP21) ja Pariisi kokkuleppe jõustumist, jätkab EL aktiivselt CO₂-heite maksustamise ja eelkõige heitkogustega kauplemise süsteemi väljatöötamise toetamist mujal maailmas. EL täidab mõlemat ülesannet Maailmapanga mitmepoolsete algatuste kaudu, nagu turuvalmidust käsitlev partnerlus, ning rahvusvahelise CO₂-partnerluse (International Carbon Action Partnership, ICAP) tegevustes ja koolituses osalemise kaudu. EL viib ka ellu kahepoolseid tegevusi, eelkõige koostöö tõhustamise kaudu Hiinaga, kes valmistab ette üleriigilist süsteemi. Nii nagu ELiski on heitkogustega kauplemise ja CO₂-heite maksustamise roll ülejäänud maailma üleminekul vähese CO₂-heitega energiatõhusale majandusele suur.

5.6. Kigali muudatuse ratifitseerimine

EL ja selle liikmesriigid kohustusid 2017. aasta juulis ratifitseerima kiiresti Montreali protokolliga Kigali muudatuse, nii et see jõustuks 1. jaanuarist 2019. See 2016. aasta oktoobris vastu võetud muudatus on oluline samm Pariisi kokkuleppe rakendamisel, piirates fluorosüsivesinike ülemaailmset tootmist ja kasutamist. Teadusuuringute põhjal võib arvata, et ainuüksi fluorosüsivesinike kasutuse märkimisväärne vähendamine võib piirata sajandi lõpuks globaalset soojenemist 0,5 °C võrra.

5.7. Arenguriikide toetamine

EL ja selle liikmesriigid on maailma suurimad arenguriikidele ametliku arenguabi andjad, eraldades 2016. aastal selleks otstarbeks 75,4 miljardit eurot. Kõnealusel aastal eraldasid EL, EIP ja liikmesriigid arengumaadele kliimamuutustega võitlemiseks 20,2 miljardit eurot.

Lisaks sellele kavatsevad EL ja Aafrika Liit luua Aafrika teadusuuringute ja innovatsiooni partnerluse kliimamuutuste ja säästva energia valdkonnas. Partnerlust, mille peavad ametlikult heaks kiitma mõlemad pooled, rahastatakse ja hallatakse ühiselt.

EL toetab arenguriike nende jõupingutustes raadamisest ja metsade seisundi halvenemisest tulenevate heitkoguste vähendamise (REDD+) programmi rakendamiseks. Toetust antakse rahvusvaheliste algatuste kaudu, nagu REDD+ partnerlus, metsade ja süsiniku alane partnerlusfond (FCPF), ELi REDD rahastamisvahend ja ÜRO REDD-programm. Arenguriikide toetamiseks laevandussektorist tulenevate kasvuhoonegaaside heitkoguste piiramisel ja vähendamisel sõlmis komisjon 2015. aastal lepingu IMOga, eraldades 10 miljonit eurot nelja-aastase projekti „Kliimamuutuste leevendamise suutlikkuse

arendamine meretranspordi sektoris“ elluviimiseks. Selleks luuakse viis meresõidutehnoloogia koostöökeskust (MTCC) maailma eri piirkondades, nagu Aafrika, Aasia, Vaikse ookeani ja Kariibi mere väikesed arenevad saareriigid ja Ladina-Ameerika. Need koostöökeskused toimivad tippkeskustena, mille eesmärk on edendada vähem CO₂-heidet tekitava tehnoloogia ja tegevuse kasutuselevõttu meretranspordis.

2015. aastal sõlmis komisjon IMOga lepingu, millega eraldas 10 miljonit eurot neli aastat kestvale projektile „Kliimamuutuste leevendamise suutlikkuse arendamine meretranspordi sektoris“. Projekti eesmärk on edendada vähem saastava tehnoloogia kasutuselevõttu meretranspordis ning vähendada merendustoimingute CO₂-heidet.